

Museus i Gènere, el nostre compromís intacte

El grup de treball Museus i Gènere neix oficialment el 2017 dins la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya amb la voluntat de canviar i avançar en la construcció de relats i museografies més equitatives amb una òptica àmplia que aglutini tots els col·lectius socials que han participat en la construcció de la història del nostre país. Grups desfavorits i esborrats de la mirada col·lectiva, com ara les dones, les persones de gènere no binari i altres realitats socials i culturals que, per la seva situació no privilegiada i oprimida, han estat «oblidades» en la societat i en els nostres museus.

Si no t'anomenen no existeixes, un clam del moviment feminista que, com que és inclusiu, aglutina aquestes realitats amagades. La reflexió sobre les identitats col·lectives, la creació de vincles i la cohesió de la societat per a la construcció d'una ciutadania crítica i participativa és un dels nostres pilars i el volem reivindicar aquest 8 de març, Dia Internacional de les Dones, posant totes les persones dels grups discriminats en el centre del debat.

El grup de treball Museus i Gènere vol ser un observatori de la perspectiva de gènere i feminista en els museus d'història i en els monuments de Catalunya, amb la voluntat d'adequar-nos a la realitat del museu social del segle XXI. El nostre treball, des de la reflexió compartida, vol fomentar noves mirades en els discursos, les metodologies, les implementacions museogràfiques dels equipaments i les accions educatives i culturals, amb una clara vocació equitativa, i pretén contribuir així a la conscienciació de la ciutadania en la necessitat de crear una societat més justa i democràtica, per això les nostres accions han anat dirigides sobretot a la formació de les persones de la Xarxa i d'altres que s'hi han interessat.

El nostre compromís amb l'autoformació continua intacte i seguirem apostant per aquesta acció i per la definició d'unes bases que ens ajudin a aplicar polítiques feministes d'actuació, tant en les funcions dels museus i equipaments patrimonials com en les activitats que es duguin a terme en els nostres espais.

A causa del retrocés actual dels nostres drets democràtics i l'avançament del feixisme, que ha irromput en el nostre imaginari i les nostres institucions i que s'ha accentuat amb la crisi social, econòmica i emocional provocada per la pandèmia de la covid-19, volem reiterar el següent:

- El nostre compromís per fer visible els grups socials no privilegiats i ocultats tradicionalment per la narrativa androcèntrica dels museus. Seguirem treballant amb fermesa perquè aquest compromís esdevingui una realitat.
- El nostre compromís per divulgar el coneixement crític que sigui silenciats, cosa que requereix una feina col·lectiva que incorpori un tipus d'enteniment reflexiu i participatiu, que s'orienti a l'acció des del punt de vista inclusiu, accessible i feminista. Per la incorporació de mirades múltiples que busquin l'exercici democràtic de la interpel·lació i el fet de pensar i transformar la realitat conjuntament.
- El nostre compromís per abordar els estereotips i rols de gènere jeràrquics i androcèntrics, que són fruit d'una socialització patriarcal, per treballar els aspectes relacionals que la perspectiva de gènere i feminista ens demana, amb formació i reflexió, posant les persones al centre, amb l'objectiu que això repercuteixi després en els relats dels museus i dels equipaments patrimonials.

Les desigualtats socials han estat transmeses i perpetuades per un sistema social al servei de les lògiques patriarcals dominants que reproduïx un imaginari que normalitza aquesta situació.

Necessitem treballar processos d'ensenyament i aprenentatge multidimensionals i conscients de les desigualtats, i garantir capacitats per a la participació i l'empoderament social. Processos de presa de consciència individuals i grupals sobre la nostra posició al món que aportin idees i instruments per iniciar processos de transformació i de compromís col·lectiu, per poder integrar aquesta perspectiva feminista que demanen els espais patrimonials i museus socials al segle XXI, a fi que siguin inclusius i democràtics.

8 de març de 2021

Membres del grup de treball "Museus i Gènere" de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya: Carme Bergés Saura (Museu Comarcal de Cervera), Maria Cacheda Pérez (Àrea de Monuments i Jaciments de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural), Liliàne Inés Cuesta Davignon (Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries González Martí), Conxita Gil Martín (Museu de Mataró), Ricard Huerta (Universitat de València), Gerard Martí Estrada (Museu d'Història de Cambrils), Sílvia Planas Marcé (Museu d'Història dels Jueus i Museu d'Història de Girona), Margarida Sala Albareda (Museu d'Història de Catalunya).

Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya:

Jordina Boix Noguera (Casa Museu Verdaguer), Lluís Campins Punter (Museu de Sant Cugat), Anna Capella Molas (Museu de Mataró), Eva Castellanos (Museu de Tortosa), Magda Clavell Miejimolle (Museu Torre Balldovina), Joan Coma Ainsa (Museu de Terrassa), Josep Giralt Balagueró (Museu de Lleida), Marina Miquel Vives (Àrea de Monuments i Jaciments de l'ACdPC), Alba Rodríguez (Museu de Sant Cugat), Daniel Solé Lladós (Museu d'Història de Catalunya), Josep M. Solias Artís (Museu de l'Hospitalet).

Xarxa de Museus d'Etnologia de Catalunya

Jordi Abella Pons (Ecomuseu de les Valls d'Àneu), Imma Boj Labiós (Museu d'Història de la Immigració a Catalunya), Gemma Carbó Ribugent (Museu de la Vida Rural), Gerard Cruset (Museu de la Mediterrània), Carla del Valle (Musèu dera Val d'Aran), Àlex Farnós (Museu de les Terres de l'Ebre), Xavier Fornós (Vinseum), Miquel Martí Llambrich (Museu de la Pesca), Lluís J. Ramoneda (Museu Etnològic i de Cultures del Món), Maria Serra (Museu Comarcal de la Conca de Barberà), Jordi Tura (Museu Etnològic del Montseny, La Gabella), Joan Vicens Tarré (Coordinació de la Xarxa), Roser Vilardell Arévalo (Museu Etnogràfic de Ripoll).